

O najstarszej historii

O NAJSTARSZEJ HISTORII, ZNANEJ Z WYKOPALISK

O tym, jak wielką jest historia gminy Białopole, dowodzą prowadzone na jej terenie wykopaliska, czyli prace archeologiczne organizowane w celu odnajdywania w ziemi zabytków przeszłości. Wydobyte w ten sposób zabytki wraz z dokumentacją opisową, rysunkową i fotograficzną są przekazywane do muzeów, gdzie po konserwacji staną się podstawą badań zmierzających do odtworzenia życia ludzi minionych epok.

Na terenie gminy Białopole, z ramienia Muzeum Lubelskiego w Lublinie, prowadzono prace wykopaliskowe w Raciborowicach Kolonii. Stanowiły one kontynuację badań prowadzonych przez Zygmunta Ślusarskiego w latach 1956, 58 i 59, kiedy „odkryto i rozpoznano cmentarzysko kultury strzyżowskiej”. Stanowiska kultury strzyżowskiej datuje się na XVII-XVIII wiek pne.

Cmentarzysko, które jest dotychczas poznano w tej kulturze, usytuowane jest na łagodnym stoku lessowego wzniesienia, znajdującego się w części wsi zwanej „Karolicha”. Odkryto tam 4 obiekty, w tym 2 groby kultury strzyżowskiej.

Oprócz opisanych obiektów grobowych w trakcie badań natrafiono na materiały starsze, neolityczne. Należy do nich jama odkryta na głębokości 50cm, nieznacznie wychodząca w profil wykopu i sięgająca w głąb 120cm. Zawierała nieliczne zabytki kultury pucharów lejkowatych. Materiał spoza obiektów (głównie ceramika) datować można na kulturę pucharów lejkowatych. Mniej licznie reprezentowana jest kultura wołyńsko-lubelska ceramiki malowanej. Wśród fragmentów naczyń pochodzących spoza obiektów zidentyfikowano ceramikę kultur: ceramiki malowanej, pucharów lejkowatych, amfor kulistych i strzyżowskiej.

Kolejnym miejscem na terenie gminy Białopole, gdzie prowadzone były wykopaliska, jest grodzisko w Busieńcu, zwane „Okopianka”.

Na podstawie badań obejmujących wykopy sondażowe oraz odwierty należy stwierdzić, że obiekt był najpierw grodem typu refugialnego. Świadczy o tym ubogość śladów osadniczych – nieliczny materiał ceramiczny, brak śladów stałej zabudowy, słabo uchwytna warstwa kulturowa. Obiekt charakteryzuje się wysokimi walorami obronnymi. Należy przyjąć, że obiekt był wzniesiony przez grupę osadniczą zamieszkującą okolice grodu, który stanowił dla niej zaplecze obronne. Brak śladów intensywnego użytkowania może świadczyć o względnie pokojowym okresie, w jakim go zbudowano. Pojedyncze okazy zabytków odnajdywane są często przez okolicznych rolników podczas prac polowych. Sporo z nich przekazywanych jest do muzeum. Począwszy od roku 1987, zbiory chełmskich muzealiów wzbogaciły się o zabytki dostarczone z Raciborowic, Strzelec i Teresina. Prowadzone przez archeologów na terenach naszej gminy prace wykopaliskowe dostarczają wielu informacji na temat przeszłości tych ziem.